

De Tweelingparadox van Nowelle Barnhoorn

- struikelpunten: woorden, zinnen, verbanden
- perspectief van de verteller
- constructie van het verhaal

- effect op de literaire kwaliteit van en de waardering voor de roman

Fragment

54: Mathis denkt "*dat de wereld misschien vooral bestaat uit mensen die zeggen dat ze er wat van begrepen hebben, en mensen die dat niet doen.*"

Fragment

71: "Hij vertelde het aan mijn moeder, vele jaren later, toen zij hem aan het praten probeerde te krijgen, hem uit zo'n duistere puberbui te trekken."

Fragment

227: "Ondanks het bonken van mijn hoofd en het feit dat ik nauwelijks helder kon nadenken, voelde ik een roekeloze aantrekkingskracht voor haar".

enkele criteria voor literaire kwaliteit:

- taalvaardigheid auteur
- psychologische onderbouwing personages
- interne logica verhaal

Struikelpunten

- (taal)slordigheden
- Mathis: waar sta je nou, als personage én als verteller?
- verhaalconstructie: een terugblik die geen terugblik is

Slordig: het motto

You've a heart as loud as lions.
So why let your voice be tamed.
Baby we're a little different.
There's no need to be ashamed.
You've got the light to fight the shadows.
So stop hiding it away.

Emeli Sandé: [Read all about it, part III](#)

(klik voor het liedje)

=>

Vergelijk bovenstaande tekst met het motto van de roman.

Rapper Professor Green heeft dit lied als basis gebruikt voor een [eigen nummer](#). (klik voor het liedje)

De tekst van het motto komt in deze bewerking niet voor.

Taal

240: *"Het gebabbel met een zenuwachtige artdirector op de set voor een schoenenmerk had me schijnbaar geen windeieren gelegd; enkele weken later werd ik door haar gebeld ..."*

Vergelijk 8: (Mathis over het mogelijke uiterlijk van hem en Thomas) *"... niet al te dik krulhaar, lange wimpers die vrouwen schijnbaar willen aanzetten met mascara."*

Tegenstrijdig

57: (Mathis over de belangstelling voor Thomas op de Vrije School) *"Waar het nou aan lag wist ik niet."*

60: *"In de kleuterklas was in eerste instantie vooral zijn rolstoel een bezienswaardigheid."* Even verderop: *"Zijn lethargische houding riep, net als overal en bij iedereen, ook hier vertedering op. (..) In deze context was hij een held."*

Tegenstrijdig

182: Mathis: *"Diederiks commentaar gleeed van me af als water van een ingevette jas. Ik liet me niet kisten, liet mijn eigen humeur nooit bepalen door wat hij deed of zei ..."*

Drie zinnen verder, tegen Nele: *"Wat een hufter, wat een arrogante bakkes"*

Tegenstrijdig

183: Mathis pakt een biertje uit de koelkast maar het aanrecht staat zo vol dat hij geen flesopener kan vinden. Nele komt aanlopen en zegt dat ze de afwas voor een keer niet gedaan heeft. De volgende zin: *"Van verontwaardiging trok ik het bierflesje te vroeg van m'n mond, waardoor het schuim over het aanrecht spoot."*

Tegenstrijdig

blz. 90: *"Bijna alles wat een keer misgaat, gaat eerst een paar keer bijna mis, natuurlijk. Het vervelende is dat je dat vaak achteraf pas ziet."*

Dit gaat over hoe Thomas vaak "bijna de sloot in gereden" is en over de angst van hun moeder dat hij een keer verdrinkt. Maar Thomas komt nooit in het water terecht.

Tegenstrijdig

128: Mathis schrijft hoe hij op de middelbare scholen vooral *"zo normaal mogelijke"* vrienden om zich heen verzamelt. *"Natuurlijk was ik me daar toen niet van bewust ..."*

Vergelijk 114: *"Ik wilde zo graag hetzelfde zijn, ik wilde zo graag wegvallen tegen de rest, dat ik bereid was alles wat anders was te ontkennen, om het weg te maken."*

Verwachting

236: Mathis en zijn moeder bespreken de situatie van Thomas. Na een suggestie van Mathis, zegt zijn moeder: *"Denk je dat ik daar niet mee bezig ben? (..)'* Haar felle snauw zou een waarschuwing moeten zijn om op te houden, maar ik zat ergens in waar ik niet zomaar uit kwam. Roekeloos galoppeerde ik op de hinderlaag af."

Welke hinderlaag?

Tegenstrijdig

105: Mathis vertelt over de somberte van Thomas en merkt op: *"Ik wist niet dat het zoveel dieper ging, zoveel zwaarder was dan alles wat ik toen beleefde."*

=>

Mathis heeft net daarvoor beschreven dat hij het niet leuk had op school: zijn kleren zijn niet goed, hij heeft een beugel, bij de gymles voelt hij zich vreselijk ongemakkelijk.

Daarna beschrijft hij hoe ook Thomas worstelt met zijn lichaam en bijvoorbeeld altijd een vreselijk ochtendhumeur heeft.

=>

Thomas is nieuwsgierig naar de belevenissen van Mathis op school. Mathis ziet dat "*eerlijke antwoorden*" hem soms direct treffen.

Mathis maakt als reactie zijn belevenissen minder leuk zodat ze voor Thomas minder pijnlijk zijn. Dat is gek, want hij heeft net verteld dat hij (Mathis) het helemaal niet leuk had.

=>

Je zou juist denken dat Mathis niet wil klagen tegen Thomas omdat hij wel inziet dat zijn eigen ongemakken in het niet vallen bij die van Thomas. Dat zou passen in de opbouw van de alinea.

Hun moeder noemt wat Thomas meemaakt: "*Een rouwproces (...). Een kwestie van afscheid nemen.*"

=>

De aangehaalde opmerking van Mathis (*"Ik wist niet dat het zoveel dieper ging ..."*) staat haaks op wat hij beschrijft en hoe zijn moeder het noemt. En een paar regels eerder zegt hij nota bene: *"Ik durfde bijna niet te vragen hoe zijn dag geweest was."*

Conclusie: Mathis zegt dat hij iets niet wist terwijl uit de tekst blijkt dat dit hij zich er wel degelijk van bewust was.

Tegenstrijdig

117: Mathis heeft verteld over zijn irritaties jegens zijn moeder (hij is dan ongeveer 14 jaar) en zegt erbij:
"Natuurlijk, ik wist heus wel dat het niet eerlijk was. Dat ik mijn broer en mijn moeder pijn deed met mijn sluimerende afkeuring ..."

=>

118: (aansluitend) Mathis is verhuisd naar een eigen kamer: "*Ook nu vroeg ik me niet af wat hij (Thomas) ervan vond.*"

1. Mathis heeft niet eerder gezegd dat hij zich niet afvroeg wat Thomas ergens van vond.

2. hij heeft juist (117) gezegd dat hij zich wel degelijk bewust was van het effect van zijn houding en zijn acties op Thomas en zijn moeder.

Waar staat Mathis?

21: Mathis verdenkt Thomas "*er inmiddels van dat het hem geen hol kan schelen wat waar is en wat niet.*"

Vanuit welk perspectief gebruikt Mathis het woord "*inmiddels*"?

Waar staat Mathis?

133/134: de beschrijving van de vrijpartij met Elvira. Mathis schrijft: *"Ik stond op het punt van insteken en doorhalen, en toen was hij er ineens, Thomas, alsof hij als een godvergeten geest van een goeroe boven mijn hoofd verscheen ..."*.

=>

Mathis krijgt de slappe lach omdat hij zich het beeld herinnert van Thomas en diens zoenpartij met zijn eerste vriendin. Over dat lachen schrijft hij: *"Het had iets te maken met opluchting en ook met liefde, misschien met liefde voor haar, misschien zelfs met liefde speciaal voor haar, maar precieze woorden zou ik daar nooit voor vinden."*

=>

Wat staat hier eigenlijk? Die liefde speciaal voor Elvira is een heel nieuw element in wat er gebeurt, er is geen verdere uitleg, alleen de uitspraak dat hij er nooit precieze woorden voor zou vinden.

Mathis schrijft dit terugblikkend, je zou mogen verwachten dat hij iets meer moeite zou doen. Vooral omdat dit een gevoel is dat vanuit de context niet navoelbaar is.

Waar staat Mathis?

239: Nele adviseert Mathis om eens stil te staan bij wat de situatie van Thomas voor hém (Mathis) betekent: "*Het is niet niks, ook niet voor jou.*" Het gesprek stagneert, Nele loopt weg en dan komt Mathis bij zijn positieven:

"Eigenlijk was ik ergens heel helder, heel kalm en vastberaden, toen ik pakte wat me voorhanden kwam: een vaas, boeken, elektrische apparaten, en alles door de kamer tegen de muur slingerde ..."

=>

Waar staat Mathis?

Hier beseft Mathis welk effect zijn leven met Thomas situatie op hem heeft. Waarnaar verwijst anders de omschrijving dat hij "*heel helder*" was?

=>

Vergelijk deze helderheid met 243: *"Wat ik later bedacht, toen ze eenmaal uit het huis vertrokken was en ik haar heus wel miste, was dat ik Nele natuurlijk nooit echt had kunnen uitleggen hoe het was om een broer te hebben die je spiegelbeeld is, maar dan een versie die het een stuk minder goed getroffen heeft."*

De verhaalconstructie

174: Mathis, nadat Nele hem tijdens hun eerste afspraakje heeft gevraagd of hij het over Thomas wil hebben: *""Natuurlijk,' zei ik, onvriendelijker dan mijn bedoeling was, 'ik heb geen trauma van hem overgehouden. En hij hopelijk niet van mij.'"*

=>

Door de onvriendelijkheid vraagt Nele "*natuurlijk*" niet door. "*Ze ging verder over iets anders en toen wist ik eigenlijk al dat het verloren was, dat het gedaan was, maar ik kon op dat moment niet bepalen of dat nu kwam door haar of door mezelf en daarom gedroeg ik me waarschijnlijk nog meer als een klootzak.*"

=>

Vergelijk 174: *"Soms wilde ik dat ze zou doorvragen als we een gesprek hadden, dat ze mijn norsheid en afstandelijkheid, waarvan ik heus doorhad dat ik die door de jaren heen bleef tentoonspreiden, niet voor lief nam ..."*

=>

Mathis heeft op het moment zelf al van alles door (“*heus*”) maar doet daar dan niets mee.

Nu hij terugblijkt, brengt hij geen extra laag in zijn ervaring aan. Wat is de meerwaarde van een terugblik-perspectief in de roman?

De verhaalconstructie

244: Mathis over zijn onmacht om Nele over zijn verhouding tot Thomas te vertellen: *"Ik zou er vast niet in geslaagd zijn om haar dat allemaal uit te leggen. Maar misschien had ik een poging kunnen doen."*

Dat is, uitgaande van het verworven zelfinzicht, een magere analyse. Zowel persoonlijk als literair.